

samt motstånd, åtminstone för en tid; men folkmagten har mer än ett medel till sitt förfogande, hvilka kunna vara lika fruktansvärda som våldet. — Ho kan på förhand räkna de skaror, som under den närmaste framtiden skola öfvergifva fädernejorden, för att förena sig med de tusenden, som redan lagt oceanens vågor till rygga och nu nästan dagligen sända uppmaningar till släktingar och vänner, att skynda efter till frihetens, kanske nog mycket i rosenrödt utmålade land; och ho kan förutse, hvad som skall hända här, innan det nu ingångna året går till ända? — Nya val till Andra Kammaren stunda snart, och de skattdragande massorna, som för ett par år sedan med förhoppning blickade upp till den nya Representationen, skola kanske denna gång, om de finna sig allt för mycket gäckade i sina förhoppningar, vakna ur sina illusoriska drömmar, för att utöfva den magt, som är lagd i deras händer. Kanske det är den nya beväring-lagen, som skall blifva deras väckare.

Om remiss af denna motion till det Utskott, som kommer att behandla frågan om försvarsverkets ordnande, anhålles.

Stockholm den 20 Januari 1869.

G. Bjerkander.

N:o 19.

Af Herr G. Bjerkander: Om underdånig framställning till Kongl. Maj:t, derom att vakanskontrakten med de afsutna kavalleriregementena måtte förblifva oförändrade till och med år 1900.

Vid sistlidne riksdag väcktes flera motioner, med anledning af den utaf Kongl. Maj:t vidtagna åtgärden att låta höra rusthållarne vid de afsutna kavalleriregementena, om de ville ingå på att höja vakansafgifterna med 3 tunnor spanmål per nummer, då kontrakten skulle få förnyas på ytterligare 30 år. I dessa motioner uttrycktes hufvudsakligen den önskan, att vakansafgiften skulle få förblifva oförändrad

och att regementena skulle få förblifva afsutna. Någon åtgärd vidtogs dock icke, utan ansåg Riksdagen, att denna fråga skulle behandlas i sammanhang med försvarsverksfrågan i sin helhet.

Ehuru sannolikt denna stora fråga nu förekommer vid innevarande riksdag, och ehuru jag förut ingifvit en motion om förändring af rust- och rotehållsskyldigheten, så har jag likväl ansett mig böra väcka särskild motion i fråga om de afsutna kavalleriregementena, synnerligast Westgöta regemente, såsom förlagdt i den ort jag tillhör, i den händelse att frågan i sin helhet icke vid innevarande riksdag kan afgöras.

Som bekant är, gå de nu gällande vakanskontrakten till ända, dels med år 1870, dels 1871, och rusthållarne befinna sig således i ovisshet om hvad som derefter kommer att med dem företagas. — Skola de uppsitta, så vore det af vigt för dem att i god tid få veta detta, bland annat derföre att de då kunde förse sig med dugliga hästar på förhand, emedan om alla regementena skulle anskaffa sådana på en gång, det torde blifva svårt att erhålla ett tillräckligt antal utan till högt uppsdrifna priser, hvarigenom förändringen blifver mer betungande än den behöfde blifva. Äfven munderingspersedlar och nya gevär borde rusthållarne skonans ifrån att inköpa under den korta tid som återstår, om förändring skall ske, ty uppsättning af sådant är icke någon ringa sak för en förut nog tryckt befolkning. Slutligen borde, i händelse af uppsittning, icke något nytt manskap behöfva att legas i de afgäendes ställe, utan dessa nummer hållas vakanta under tiden.

Dessa äro de skäl, som förmått mig att nu väcka motion i denna fråga, oaktadt de vid förra riksdagen väckta icke ledde till någon åtgärd.

Att rusthållarne, med några få undantag, som af okunnighet lät förleda sig vid de hållna sammanträdena, icke ingå på någon vakansförhöjning, är redan bekant, utan uppsitta heldre, ehuru hårdt det synes dem vara, men dertill kunna de visserligen tvingas, icke så till förhöjningar. Oväntad var onekligen den framställda propositionen: — att åtaga sig en ökad beskattning eller också uppsitta — det ena lika anmärkningsvärdt som det andra; det förra derföre att vakansafgiften, som redan från början varit bestämd i spanmål och då ansågs tillräcklig, skulle vara det mindre nu, och det andra derföre att Rikets Ständer en gång förklarar sin åsigt, att icke något af de afsutna regementena bör uppsitta, utan i stället en värfvad trupp uppsättas såsom ändamålsenligare. — Visserligen uppgafs på samma gång såsom tillgång härför, en förhöjd hästvakans, men att räkningen uppgjordes utan värden, det har nu visat sig genom rusthållarnes vägran.

Det är den s. k. Försvarskomitén, som sysselsatt sig med att uträkna den vinst, som de afsutna kavalleriregementena skulle göra årligen på sina vakanskontrakt, men desse herrar hafva icke tagit i betraktande de omständigheter, som gjorde att just dessa regementen och icke några andra fingo afsitta. — Utan tvifvel blefvo dessa valda derföre, att de, såsom förlagda i de jemförelsevis svagare orterna, hade svårast för att upprätthålla rustningen; så är åtminstone förhållandet med en stor del af Westgöta regemente och äfven Smålands, hvilket sistnämnda fick mindre vakansafgift än något af de öfriga.

Skulle nu alla de afsutna regementena uppsitta vid vakanskontraktenas slut, eftersom de icke kunna ingå på en hårdare beskattning, så skulle kavalleriets styrka blifva större än som anses behöfligt, och Staten derigenom beröfvas en betydlig del af dess inkomster genom upphörande af vakansafgifterna. Dertill komma de stora kostnader, som första uppsättningen medför äfven för Statsverket, dels genom anskaffande af nytt befäl och det gamlas pensionerande, dels ock genom inköp af hästmunderingar och vapen både till befäl och manskap, emedan Kronan, vid regementenas förvandling till infanteri lärer hafva af rusthållarne emottagit dessa persedlar, med förbindelse att kostnadsfritt tillhandahålla dylika i användbart skick, i händelse återgång till kavalleri skulle komma att framdeles ske, hvilket förhållande tyckes vara för vederbörande okänt, att döma efter kungörelsen för sammanträdena.

På grund af hvad nu blifvit anfördt, får jag äran föreslå:

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att vakanskontraktena med de afsutna kavalleriregementena måtte oförändrade fortfara till och med år 1900; dock att beslut härom icke skall anses utgöra något hinder för de förändringar i rust- och rotehållsskyldigheten som, i följd af en utsträckt vapenskyldighet under tiden kunna komma att vidtagas, samt att rusthållarne måtte derom så snart som möjligt underrättas.

Om remiss till det Utskott, som kommer att behandla öfriga till försvarsverket hörande frågor, anhålles.

Stockholm den 20 Januari 1869.

G. Bjerkander.